

Michał Kurzyński

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

ORCID: 0000-0001-6260-0069

michal.kurzynski@uwm.edu.pl

Prognozowane zmiany zasad składania zawiadomienia o czynnym żalu w świetle projektu ustawy o elektronizacji doręczeń oraz zmianie niektórych innych ustaw

Kodeks karny skarbowy (dalej k.k.s.) na tle przepisów prawa karnego powszechnego wyróżnia przede wszystkim szeroki wachlarz instytucji o charakterze łagodzącym czy nawet depenalizującym zachowanie sprawcy przy spełnieniu określonych w ustawie przesłanek.

Jedną z takich instytucji jest wskazany w tytule niniejszej publikacji czynny żal, będący jednym ze sztanदारowych rozwiązań przewidujących brak penalizacji zachowania sprawcy po popełnieniu przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego. Stanowi jedno z wielu rozwiązań dotyczących zaniechania ukarania sprawcy, które w swojej pierwotnej konstrukcji było dziełem rzymskich prawników, co samo w sobie może wskazywać na ugruntowane w nauce prawa karnego miejsce czynnego żalu jako jednej z tradycyjnych konstrukcji prawnych¹.

Jest nieodzownym elementem charakteryzującym prawo karne skarbowe i jego charakter przewidujący łagodniejsze sankcjonowanie sprawców deliktów skarbowych przy jednoczesnym wskazywaniu obowiązku określonego zachowania się przed jak i po popełnieniu czynu zabronionego.

Czynny żal funkcjonuje również jako rozwiązanie przyjęte w kodeksie karnym, jednakże ma charakter wyłącznie przedczynowy, dotyczący określonych zachowań podmiotów przestępstwa, nie przewidując możliwości skorzystania z tej instytucji również po popełnieniu przestępstwa – tak jak ma to miejsce w prawie karnym skarbowym, gdzie dotyczy to również wszelkich deliktów skarbowych opisanych w kodeksie. Co warto zauważyć, powyższa

¹ Zob. P. Kubiak, *Czynny żal jako okoliczność łagodząca odpowiedzialność sprawcy w świetle pism jurystów oraz retorów*, „Studia Prawnoustrojowe” 2015, nr 27, s. 11–26.

konstrukcja czynnego żalu jest również recypowana na płaszczyznę prawa karnego skarbowego wyłącznie w stosunku do sprawców przestępstw skarbowych, zgodnie z 20 § 1 i 4 k.k.s., a sama konstrukcja tej instytucji została przedstawiona w licznych publikacjach i poddana głębokiej analizie².

Możliwość skorzystania z czynnego żalu wiąże się z brakiem odpowiedzialności sprawcy za popełnione przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe, co mylnie uznać można za demoralizujące i tym samym zachęcające do kolejnych sytuacji w których sprawca dopuszcza się deliktu skarbowego. Powyższa instytucja związana jest z bardzo ściśle określonym zachowaniem sprawcy, związanym z czynem, jakiego się dopuścił, aby mógł skorzystać z przymiotu bezkarności wskazanym w art. 16 k.k.s., a zasadność jej istnienia słusznie argumentowana jest przez potrzebę stosowania „instytucji i środków karnoprawnych, które pozwalają na prowadzenie racjonalnej, eksponującej współczesne tendencje techniki kryminalnej w zakresie średnich i drobnych czynów zabronionych”³.

Powyższe ujęcie bezsprzecznie wskazuje na ukierunkowanie rozwiązań przewidzianych w prawie karnym skarbowym kładące nacisk na wychowawczy charakter tej gałęzi prawa oraz umniejszenie represyjnego podejścia do sprawców deliktów skarbowych pod warunkiem spełnienia ustawowych wymogów wskazanych w art. 16 k.k.s.⁴

Powyższe rozwiązanie pozwala sprawcy, który spowodował uszczerbek w należności publicznoprawnej, na dobrowolne jego wyrównanie oraz zachętę do autodenuncjacji i w tym należy przede wszystkim upatrywać wychowawczego charakteru tej instytucji, przewidzianej w obowiązujących przepisach karnych skarbowych.

Należy jednak tutaj zaznaczyć, że samo złożenie informacji o popełnionym czynie oraz uiszczenie wymaganej należności publicznoprawnej na rzecz Skarbu Państwa, samorządu terytorialnego czy budżetu Wspólnoty Europejskiej nie stanowi automatycznie o możliwości skutecznego zastosowania czynnego żalu, przepisy kodeksu karnego skarbowego przewidują dodatkowo jeszcze szereg innych obostrzeń, które musi spełnić sprawca czynu penalizowanego przez prawo karne skarbowe, nie mniej jednak poniższa publikacja ma na celu wskazanie założeń związanych z dotychczasowymi ograniczeniami dotyczącymi skutecznego złożenia zawiadomienia o popeł-

² Zob. A. Bartosiewicz, R. Kubacki, *Zaniechanie ukarania sprawcy przestępstwa skarbowego*, Warszawa 2003; por. D. Gajdus, *Czynny żal w polskim prawie karnym*, Toruń 1984; por. J. Sawicki, *Zaniechanie ukarania jako element polityki karnej w prawie karnym skarbowym*, Wrocław 2011; por. O. Sitarz, *Czynny żal związany z usiłowaniem w polskim prawie karnym*, Katowice 2015.

³ Zob. T. Grzegorzczak, *Instytucja czynnego żalu w ustawie karnej skarbowej i projekcie nowej u.k.s.*, „Palestra” 1996, nr 9–10; por. Z. Siwik, *Systematyczny komentarz do ustawy karnej skarbowej. Część ogólna*, Wrocław 1993, s. 125.

⁴ L. Wilk, J. Zagrodnik, *Kodeks karny skarbowy. Komentarz*, Warszawa 2018.

nieniu przestępstwa lub wykroczenia skarbowego wskazywanego w art. 16 § 4 k.k.s.

Kodeks karny skarbowy, precyzyjnie regulując wymogi związane ze skutecznością złożenia zawiadomienia o popełnieniu deliktu skarbowego w art. 16 § 4, przewiduje, że „zawiadomienie powinno być złożone na piśmie albo przekazane do protokołu”. W przypadku osobistego stawiennictwa podmiotu czynu zabronionego za spełnienie powyższej przesłanki wskazuje się złożenie ustnie do protokołu informacji o popełnionym czynie, tj. okolicznościach popełnienia czynu, osobach, przedmiocie na który dokonano zamachu, ewentualnych środkach, które sprawca uzyskał lub ułatwił sobie popełnienie czynu.

Jak wskazują wcześniejsze badania autora niniejszej publikacji⁵, osobiste stawiennictwo sprawcy przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego jest formą zdecydowanie bardziej preferowaną przez finansowe organy postępowania przygotowawczego ze względu na potrzebę pełnej informacji związanej z popełnionym deliktem skarbowym, której w przypadku formy pisemnej, samodzielnie składający autodenuncjator może nie posiadać ze względu na brak właściwej i pełnej wiedzy dotyczącej wymogów stawianych przez procedurę karną skarbową.

Jednocześnie warto zaznaczyć, że w doktrynie istnieje pewien spór dotyczący tego, czy obie formy złożenia informacji o popełnionym czynie należy traktować równorzędnie. Część przedstawicieli doktryny wskazuje, że wyłącznie osobisty charakter jest jedynie właściwą i pełną formą przewidzianą przez instytucję czynnego żalu, autodenuncjacja.

Powyższy postulat argumentowany jest przede wszystkim potrzebą osobistego stawiennictwa sprawcy oraz przekonaniem organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze o właściwej i dobrowolnej chęci złożenia autodenuncjacji, niebędącej efektem stosowania przymusu lub szantażu czy też innego działania sprzecznego z interesem sprawcy czynu⁶.

Autor niniejszej publikacji jednakże popiera pogląd, że pisemny charakter złożonego zawiadomienia w podobny sposób spełnia przesłanki przewidziane przez art. 16 § 4 k.k.s. Dodatkowo należy podkreślić, że możliwość pisemnego złożenia umożliwia skorzystanie z czynnego żalu osobom, które z powodu różnych przeciwności, np. kalectwa lub innych ograniczeń związanych z możliwością szybkiego stawiennictwa w organie uprawnionym do ścigania, nie mogłyby stawić się i jednocześnie spełnić przesłankę przewidzianą w art. 16 § 5 k.k.s., tj. założenia zawiadomienia zanim organ podjął czynności służbowe zmierzające do wykrycia czynu⁷.

⁵ M. Kurzyński, *Karalność w prawie karnym skarbowym. Wybrane zagadnienia regresji karania*, Olsztyn 2016, s. 90.

⁶ L. Wilk, J. Zagrodnik, *Prawo i proces karny skarbowy*, Warszawa 2019, s. 56.

⁷ T. Grzegorzczak, *Kodeks karny skarbowy. Komentarz*, Warszawa 2009, s. 86; por. G. Skowronek, *Kodeks karny skarbowy. Komentarz*, Warszawa 2019, s.

Ponadto warto zauważyć, że skuteczność pisemnego złożenia nie wyklucza udziału pełnomocnika, chociaż – jak wskazuje się w literaturze⁸ – jego udział jest mocno ograniczony i może dotyczyć wyłącznie pośrednictwa w złożeniu zawiadomienia, zgodnie z tezami zawartymi w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z 9 października 1968 r.⁹, gdzie określono dopuszczalność takiej formy złożenia autodenuncjacji, ograniczając jednak rolę pełnomocnika wyłącznie do pośrednictwa w złożeniu czynnego żalu przez sprawcę, jednocześnie uniemożliwiając pełnomocnikowi samodzielного podjęcia czynności związanych z udzieleniem takiej informacji ustnie do protokołu.

Co warto podkreślić, brak możliwości większego udziału pełnomocnika wynika z samej konstrukcji przepisu z art. 16 k.k.s., gdzie jednoznacznie wykładnia normy prawnej określa osobisty obowiązek podjęcia wszelkich czynności, które umożliwiają skorzystanie z czynnego żalu, więc aby pełnomocnik mógł mieć większy wpływ na skuteczność zastosowania tej instytucji wobec sprawcy czynu zabronionego, wymagało by to istotnej zmiany w konstrukcji przepisów.

W ocenie autora niniejszej publikacji takie rozwiązanie nie znajduje racjonalnego uzasadnienia z uwagi na fakt, że czynny żal w swojej konstrukcji ma powodować u sprawcy przekonanie o naganności jego zachowania i wszelkie wymogi dotyczące skorzystania z przymiotów bezkarności i tym samym skorzystania z tej formy degresji karania, w założeniu mają umacniać to przekonanie. Skorzystanie z pełnomocnika, również w materii składania wyjaśnień dotyczących popełnionego czynu przed organem, mogłoby powodować odwrócenie pożądanej postawy sprawcy i pogłębienie jego demoralizacji związanej z popełnionym deliktem skarbowym.

Ostatecznie należy również wskazać na semantykę dotyczącą nazwy tej instytucji, a dokładniej na jej pierwszy człon – „czynny” żal. Nie sposób wskazywać „czynnego” zachowania sprawcy, który działając przez pełnomocnika wypełnia wszystkie przesłanki przewidziane przez art. 16 k.k.s., wręcz przeciwnie – można by mówić wyłącznie o bierności w jego zachowaniu. Tym samym, rozwiązanie umożliwiające szerszy udział pełnomocnika w procedurze związanej z czynnym żalem może budzić istotne wątpliwości co do požądanego przez prawo karne skarbowe oświadczenia wiedzy dokonywanego przez sprawcę oraz przekonania o jego właściwej postawie moralnej, która w założeniu ma być następstwem skorzystania z czynnego żalu.

Składając zawiadomienie na piśmie, autodenuncjator musi spełnić wymogi przewidziane dla pism procesowych, czyli zgodnie z recypowanym

⁸ Zob. K. Frąckowiak, H. Frąckowiak, *Ograniczenia udziału radcy prawnego w postępowaniu karnym skarbowym*, „Studia Prawnoustrojowe” 2011, nr 11, s. 347–354.

⁹ Wyrok Sądu Najwyższego z 9 października 1968 r. II KR 140/68, OSN 1969, nr 5, poz. 86, s. 16.

w prawie karnym skarbowym – art. 119 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. Pismo takie powinno zawierać:

1) oznaczenie organu, do którego jest skierowane, oraz sprawy, której dotyczy;

2) oznaczenie oraz adres wnoszącego pismo, a także – w pierwszym piśmie złożonym w sprawie – numer telefonu, telefaksu i adres poczty elektronicznej lub oświadczenie o ich nieposiadaniu;

3) treść wniosku lub oświadczenia, w miarę potrzeby z uzasadnieniem;

4) datę i podpis składającego pismo.

Co warto podkreślić, dla skuteczności złożonego zawiadomienia nie jest istotne, czy organ, do którego sprawca deliktu skarbowego złożyć pismo, jest właściwym do przeprowadzenia ewentualnego postępowania w związku z popełnieniem przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego. Artykuł 16 § 1 k.k.s. wyraźnie wskazuje, że wymogiem uznania za skuteczne jest złożenie zawiadomienia do „organu powołanego do ścigania”, tym samym ustawodawca słusznie umożliwia sprawcy skorzystanie z przywileju czynnego żalu, nawet jeżeli nie był on do końca świadomy, czy organ, w którym dokonał autodenuncjacji, jest właściwym do rozpoznania sprawy.

Wyraźnie można tutaj wskazać przykład pragmatyzmu prawa karnego skarbowego, gdzie ważniejszym jest spełnienie warunku denuncjacyjnego nad złożeniem zawiadomienia w formie pisemnej do właściwego organu uprawnionego do ścigania, co może dla obywateli stanowić istotny problem, ponieważ zgodnie z art. 118 k.k.s. organami do przeprowadzania postępowań karnych skarbowych są nie tylko urzędy skarbowe oraz urzędy celno-skarbowe, ale szereg innych organów takich jak: szef Krajowej Administracji Skarbowej, Straż Graniczna, Policja, Żandarmeria Wojskowa, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego czy Centralne Biuro Antykorupcyjne, wykonujące czynności procesowe przez upoważnionych przedstawicieli tych organów.

Tak szeroki wachlarz organów upoważnionych do przeprowadzania postępowań karnych skarbowych, przy jednoczesnym obowiązku złożenia zawiadomienia do właściwego, stanowiłby istotny problem natury logistycznej dla każdej osoby, która chciałaby złożyć zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego, ale również można byłoby rozważyć, czy takie pismo złożone w niewłaściwym organie nie mogłoby stanowić podstawy dla danego organu do wszczęcia postępowania karnego skarbowego a tym samym zniwelowania możliwości skorzystania z czynnego żalu przez sprawcę deliktu skarbowego.

W przypadku, gdy organ powołany do ścigania nie jest właściwym, w doktrynie słusznie wskazuje się, że organ, u którego zostało złożone pismo, powinien z zachowaniem terminu w jakim zostało ono przyjęte, przekazać je

do właściwego organu, który powinien uwzględnić termin złożenia pisma, zgodnie z przesłankami przewidzianymi w art. 16 § 5 k.k.s.¹⁰

Analizowany powyżej art. 16 § 5 k.k.s. wskazuje, że jednym z podstawowych warunków umożliwiających skorzystanie z czynnego żalu jest skuteczne złożenie zawiadomienia zanim organ posiadał udokumentowaną wiadomość o popełnieniu przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego lub podjął czynności służbowe zmierzające do ujawnienia przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego, w założeniu, że czynność taka dostarczyłaby podstaw do wszczęcia postępowania o ten czyn zabroniony.

Dodatkowo warto zwrócić również uwagę na przytoczony powyżej art. 119 k.p.k., w którym ustawodawca wskazuje, że składający pismo procesowe, w tym zawiadomienie autodenuncjacyjne, winien podać między innymi adres poczty elektronicznej.

W dobie powszechnej elektronizacji usług, w tym funkcjonowania platformy e-PUAP i ogólną dostępnością do sieci Internetu, nie jest niczym budzącym wątpliwości, że taka forma wymiany informacji pomiędzy organem administracji publicznej a zainteresowaną stroną jest czymś powszechnie akceptowanym oraz uznawanym za znacznie lepszą, a z pewnością szybszą formą komunikacji od tradycyjnej korespondencji drogą listowną, wskazując jako podstawowym argument szybkość i skuteczność przepływu takich informacji.

Obecnie w Polsce coraz więcej usług oraz wniosków kierowanych do organów administracji publicznej można przeprowadzić właśnie za pomocą stron internetowych oraz poczty elektronicznej, gdzie w ramach programu „Przyjazna administracja państwowa” w istotny sposób relacja pomiędzy obiema stronami odbywa się za pomocą Internetu. Podręcznikowym przykładem może być sytuacja, która miała miejsce w 2019 r., kiedy to podmioty indywidualne po raz pierwszy od 1993 r. nie miały obowiązku samodzielnego rozliczania się z fiskusem, który w ich imieniu dokonywał niezbędnych rozliczeń w formularzach PIT-37 oraz PIT-38 a podatnik, wchodząc na właściwą stronę internetową prowadzoną przez Ministerstwo Finansów, mógł taką deklarację podatkową sprawdzić oraz wydrukować dla własnych potrzeb, bez obowiązku złożenia jej we właściwym urzędzie skarbowym.

Rozwiązanie bezsprzecznie należy za rewolucyjne, w istotny sposób wspierające obywateli, odciążając ich od ślęczenia nad obliczeniami związanymi z uzyskanym dochodem, a to tylko jeden z przejawów działania, które odbywa się drogą elektroniczną.

Podobnie można by mówić o tzw. podpisie elektronicznym, który będąc elementem profilu zaufanego jest uznawany za własnoręczny podpis, zgodnie z art. 25 ust 2 i 3 eIDAS. Tego rodzaju innowacje technologiczne w relacji

¹⁰ P. Kardas, G. Łabuda, T. Razowski, *Kodeks karny skarbowy. Komentarz*, Warszawa 2017, s. 300.

między organem administracji publicznej a obywatelem mogą stanowić domniemanie dla osoby, która chce złożyć zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego i również w formie elektronicznej dokonanie autodenuncjacji winno być traktowane jako skuteczne zawiadomienie, o którym mowa w art. 16 § 1 i 5 k.k.s.

Okazuje się jednak, że dla organu uprawnionego do prowadzenia postępowania karnego skarbowego taka informacja stanowi jedynie złożenie informacji o popełnionym delikcie skarbowym bez możliwości wywołania skutku w postaci czynnego żalu. Zgodnie z założeniem przewidzianym przez procedurę karną skarbową, mimo powszechnej elektronizacji w relacjach pomiędzy organem a stroną, ciągle jeszcze funkcjonują wyłącznie dwie formy umożliwiające złożenie zawiadomienia – ustna lub pisemna, w dorozumieniu złożona w formie papierowej z własnoręcznym podpisem.

Dodatkowo należy zauważyć, że osoba, która działając w przeświadczeniu o możliwości złożenia zawiadomienia również drogą elektroniczną złoży taką informację do organu, uświadomiona o braku możliwości skutecznego złożenia zawiadomienia w tej formie, będzie próbowała w „tradycyjny” sposób wypełnić obowiązek denuncjacyjny, spowoduje, że czynny żal w jej przypadku stanie się bezskuteczny z uwagi na przesłankę zawartą w art. 16 § 5 pkt 1 k.k.s., ponieważ organ ścigania po otrzymaniu informacji drogą elektroniczną „będzie miał wyraźnie udokumentowaną wiadomość o popełnieniu przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego”.

Tym samym, sprawca czynu, który z pobudek moralnych chciałby skorzystać z czynnego żalu i w ramach postępowania pozasadowego uściśnić wymaganą należność publicznoprawną nie ponosząc przy tym żadnych konsekwencji przewidzianych przez prawo karne skarbowe, przez swoje błędne domniemanie samoistnie naraża się na takowe.

Co warto zauważyć, taka postawa sprawcy może stanowić istotną przesłankę do zastosowania wobec niego odstąpienia od wymierzenia kary lub środka karnego, zgodnie z art. 19 k.k.s., nie mniej wiąże mimo wszystko ze wszczęciem postępowania karnego skarbowego i wszystkim związanymi z nim konsekwencjami, o jakich nie ma mowy w przypadku skorzystania z czynnego żalu.

W kontekście powyższego, należy wskazać projekt ustawy o elektronizacji doręczeń oraz o zmianie niektórych innych ustaw, który ma uregulować zasady i warunki doręczania korespondencji w formie elektronicznej. Zgodnie z założeniem projektu, podmioty publiczne zostaną zobowiązane m.in. do stworzenia elektronicznej skrzynki podawczej, która w założeniu ma służyć do przyjmowania elektronicznych doręczeń wysyłanych również przez osoby fizyczne.

Publiczna usługa rejestrowanego doręczenia elektronicznego, zgodnie z art. 72 projektu ustawy, ma również dotyczyć postępowania karnego, gdzie

w art. 124 k.p.k. wprowadza się zmiany w polegające na wprowadzeniu § 2 (dotychczasowa treść artykułu zostanie oznaczona jako § 1), uznając termin za zachowany, jeżeli przed jego upływem pismo zostało wysłane na adres elektronicznej skrzynki podawczej.

Dodatkowo powyższy projekt zakłada we wskazanym powyżej artykule, że zmiany procedury karnej będą również dotyczyły obecnie obowiązującego art. 116 k.p.k., który w proponowanej wersji będzie miał brzmienie: „Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, strony i inni uprawnieni do wzięcia udziału w czynności procesowej mogą składać wnioski i inne oświadczenia na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej albo ustnie do protokołu. Pisma utrwalone w postaci papierowej opatruje się podpisem własnoręcznym. Pisma utrwalone w postaci elektronicznej opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym lub podpisem osobistym”.

W kontekście tych zmian, należy również rozważyć czy wprowadzenie powyższego projektu ustawy może mieć również istotne znaczenie dla zmian dotyczących zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego, zgodnie z normą opisaną w art. 16 § 5 k.k.s.

W ocenie autora niniejszej publikacji, należy uznać, że po przyjęciu projektu przez ustawodawcę w obecnym brzmieniu, powyższe rozwiązania również wpłyną na rozszerzenie możliwości złożenia zawiadomienia o popełnieniu deliktu skarbowego w kontekście zawiadomienia o którym mówi art. 16 k.k.s.

Za powyższym wnioskiem przemawia fakt, że zgodnie z art. 113 § 1 k.k.s. stosuje się przepisy k.p.k., jeżeli przepisy niniejszego kodeksu nie stanowią inaczej. Dodatkowo należy wskazać, że w zakresie procedury karnej skarbowej stosuje się w ramach wykładni rozszerzającej orzeczenia Sądu Najwyższego dotyczące procedury karnej.

Za przykład może służyć wskazany w niniejszej publikacji wyrok z 9 października 1968 r. i w tym kontekście należy również traktować interpretację art. 16 § 4 k.k.s., który wskazuje na formę pisemną lub ustną jako właściwą do złożenia zawiadomienia. Po wprowadzeniu omawianego projektu ustawy i wskazanych zmianach w kodeksie postępowania karnego, gdzie dopuszczalnym stanie się możliwość składania pism procesowych również w formie elektronicznej, nie powinno budzić wątpliwości, że takowe rozwiązanie z powodzeniem powinno zostać zaimplementowane na płaszczyznę postępowania karnego skarbowego i również składnie zawiadomienia w formie doręczenia elektronicznego powinno zostać uznane za spełnienie przesłanki z art. 16 § 4 k.k.s.

Warto również zauważyć, że aby wysłany drogą elektroniczną auto-denuncjacja spełniała wymogi pisma procesowego stawiane przez brzmienie zawarte w projekcie ustawy, sprawca przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego, poza opisaniem wszystkich wymaganych przez art. 16 § 1 k.k.s. przesłanek, musi wysłać je na określony adres poczty elek-

tronicznej organu wskazany w bazie adresów elektronicznych, którą ma stworzyć minister właściwego do spraw informatyzacji oraz złożyć podpis elektroniczny za pomocą profilu zaufanego.

Tym samym realizacja założeń projektu może się okazać dość czasochłonna i spowodować, że nowatorskie rozwiązania, które w kontekście czynnego żalu mogą stanowić istotne ułatwienie dla sprawców deliktów skarbowych, którzy ze względów zdrowotnych czy przebywając w dużej odległości od właściwego urzędu, nie mogliby mimo chęci skorzystania z czynnego żalu, poddać się tej formie regresji karania w prawie karnym skarbowym.

Wykaz literatury

- Bartosiewicz A., Kubacki R., *Zaniechanie ukarania sprawcy przestępstwa skarbowego*, Dom Wydawniczy ABC, Warszawa 2003.
- Frąckowiak K., Frąckowiak H., *Ograniczenia udziału radcy prawnego w postępowaniu karnym skarbowym*, „Studia Prawnoustrojowe” 2011, nr 11.
- Gajdus D., *Czynny żal w polskim prawie karnym*, Wyd. UMK, Toruń 1984.
- Grzegorzczak T., *Instytucja czynnego żalu w ustawie karnej skarbowej i projekcie nowej u.k.s.*, „Palestra” 1996, nr 9–10.
- Grzegorzczak T., *Kodeks karny skarbowy. Komentarz*, Wolters Kluwer, Warszawa 2009.
- Kardas P., Łabuda G., Razowski T., *Kodeks karny skarbowy. Komentarz*, Wolters Kluwer, Warszawa 2017.
- Kubiak P., *Czynny żal jako okoliczność łagodząca odpowiedzialność sprawcy w świetle pism jurystów oraz retorów*, „Studia Prawnoustrojowe” 2015, nr 27.
- Kurzyński M., *Karalność w prawie karnym skarbowym. Wybrane zagadnienia regresji karania*, Wyd. UWM, Olsztyn 2016.
- Sawicki J., *Zaniechanie ukarania jako element polityki karnej w prawie karnym skarbowym*, Wyd. UWr, Wrocław 2011.
- Sitarz O., *Czynny żal związany z usiłowaniem w polskim prawie karnym*, Wyd. UŚ, Katowice 2015.
- Siwik Z., *Systematyczny komentarz do ustawy karnej skarbowej. Część ogólna*, Lexpol, Wrocław 1993.
- Wilk L., Zagrodnik J., *Prawo i proces karny skarbowy*, C.H. Beck, Warszawa 2019.

Summary

Possible changes regarding the rules on the voluntary offence disclosure in the light of the draft legal act on the electronic service for delivery judicial documents and the amendments to other laws

Key words: criminal law, fiscal criminal law, criminal procedure, criminal justice failure.

The publication concerns the issues of active fiscal regret as one of the institutions of punishment digression in fiscal criminal law. In it, the author analyzes the draft act on the electronic service for delivery judicial documents and amendments to certain legal acts, which in his opinion will also affect the possibility of extending self-identification methods by perpetrators of tax offences and tax offences. The purpose of the article is to indicate inadequate regulation in the legislative act being prepared regarding the extension of the possibility for perpetrators of treasury torts to submit notifications in this matter. The author here indicates a significant need to enable self-reporting in electronic form, enabling perpetrators of fiscal criminal offences to meet the deadline required to take advantage of active regret.